

ПОГОДЖЕНО

Заступник Голови Державної служби
України з надзвичайних ситуацій

М. Білошицький

2018 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Українського науково-
дослідного інституту цивільного
захисту

В.С. Кропивницький

2018 року

П Л А Н
наукової і науково-технічної діяльності
Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту на 2019 рік

I. ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

План наукової і науково-технічної діяльності Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту на 2019 рік (далі - План) розроблено з метою наукового забезпечення комплексного розв'язання проблем захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, пожежної та техногенної безпеки, вдосконалення нормативно-правової бази у сфері цивільного захисту.

Зазначена мета досягається шляхом проведення наукових досліджень, виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, видання наукової, навчальної та інформаційної літератури, а також проведення та участь у роботі конференцій і науково-практичних семінарів.

Головними завданнями, які реалізуються запланованими заходами є:

- проведення досліджень щодо ефективності функціонування системи технічного регулювання у сфері техногенної та пожежної безпеки;

- проведення досліджень та наукове обґрунтування комплексу інженерно-технічних заходів цивільного захисту;

- нормативно-правове та нормативне забезпечення реалізації процесу управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

- удосконалення засобів рятування, що використовуються у надзвичайних ситуаціях;

- удосконалення нормативно-правової бази у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки;

- дослідження можливостей і шляхів удосконалення методології і методів оцінки пожежної небезпеки будівель і споруд, протипожежного нормування;

- дослідження пожежної небезпеки речовин, матеріалів, виробів, технологічних процесів, об'єктів різного призначення;

- теоретичні та практичні дослідження щодо розроблення перспективних зразків пожежно-технічного оснащення;

- дослідження з розробки систем і елементів забезпечення протипожежного захисту об'єктів різного призначення, підвищення їх надійності та ефективності.

Соціальний ефект від результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, виконання яких передбачено Планом, полягатиме у зниженні ризику загибелі людей, зменшенню матеріальних збитків від надзвичайних ситуацій та пожеж і спрямований на підвищення рівня цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки в Україні, як складової національної безпеки.

Досягнення очікуваного соціального ефекту здійснюватиметься шляхом впровадження нових науково обґрунтованих технічних рішень з питань цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, розроблених та прийнятих нормативно-правових актів та нормативних документів.

Планом передбачено виконання 26 науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, у т. ч. 13 – це перехідні роботи, виконання яких продовжується у 2019 році, 13 – нові роботи, заплановані до виконання починаючи з 2019 року.

Виконання передбачених Планом науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт здійснюється за замовленням Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а саме:

Департаменту організації заходів цивільного захисту – 6 робіт;

Департаменту запобігання надзвичайним ситуаціям – 15 робіт;

Департаменту реагування на надзвичайні ситуації – 4 роботи;

Департаменту ресурсного забезпечення – 1 робота.

У разі отримання від керівництва ДСНС України доручень або інших розпорядчих документів щодо необхідності проведення додаткових науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, зазначені роботи виконуються позапланово у визначені строки у рамках 20 відсотків резерву часу. У разі необхідності вносяться відповідні корегування до Плану інституту на 2019 рік. Крім того, інститут може пропонувати проведення ініціативних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт з актуальних проблем цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ТА ДОСЛІДНО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ РОБІТ

№ з/п	Тема роботи, шифр, номер державної реєстрації	Замовник роботи (підстава для виконання)	Головний виконавець, співвиконавці	Терміни виконання робіт (початок, закінчення)	Результати, що очікуються	Обсяги фінансування на поточний рік (тис. грн), працевитрати (люд./міс)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Наукове обґрунтування методів випробувань захисних споруд цивільного захисту, їх окремих конструктивних елементів та інженерно-технічних систем «Методи випробувань – ЗСПЗ»	Департамент організації заходів цивільного захисту ДСНС	Відділ заходів захисту	січень 2019 – грудень 2020	Проект ДСТУ щодо методів випробувань захисних споруд цивільного захисту	1598,0 (36)
2.	Наукове обґрунтування вимог щодо проектування та пристосування елементів конструкцій будівель, інженерних та інших споруд під протирадіаційні укриття «Протирадіаційні укриття»	Департамент організації заходів цивільного захисту ДСНС	Відділ заходів захисту	січень 2019 - листопад 2020	Проект методичних рекомендацій щодо проектування та пристосування елементів конструкцій будівель, інженерних та інших споруд під протирадіаційні укриття	1598,0 (36)
3.	Обґрунтування вимог до побудови та функціонування системи оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій «Оповіщення - сигнали»	Департамент організації заходів цивільного захисту ДСНС	НДЦ заходів цивільного захисту, науково-інформаційний відділ	січень 2019 - грудень 2020	Проект ДСТУ щодо побудови та функціонування системи оповіщення. Проект інструкції щодо застосування сигналів оповіщення (небезпеки) в системах оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій	1686,8 (38)
4.	Визначення функціональної придатності фільтрів-поглиначів, що застосовуються для індивідуального та колективного захисту «Фільтри - поглиначі» РК № 0118U/003594	Департамент організації заходів цивільного захисту ДСНС	Відділ техногенної безпеки	січень 2018 - червень 2019	Проект методичних рекомендацій з визначення часу захисної дії фільтрів-поглиначів, що застосовуються для індивідуального захисту від небезпечних хімічних речовин	948,1 (20)

1	2	3	4	5	6	7
5.	Провести аналіз стану і проблем організації захисту населення і території у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій та розробити проект Стратегії реформування організації цивільного захисту з урахуванням адміністративно-територіальної реформи в Україні «Стратегія реформування ЦЗ» РК № 0118U003445	Департамент організації заходів цивільного захисту ДСНС	Відділ розвитку цивільного захисту	січень 2018 - грудень 2019	Проект Стратегії реформування організації цивільного захисту	1896,2 (40)
6.	Провести дослідження та науково обґрунтувати загальні вимоги до проведення евакуації під час загрози та виникнення надзвичайних ситуацій «ДСТУ Евакуація НС» РК № 0118U003446	Департамент організації заходів цивільного захисту ДСНС	Відділ розвитку цивільного захисту	січень 2018 - червень 2019	Проект ДСТУ гармонізованого з міжнародним стандартом	873,4 (18)
7.	Обґрунтування Методики розрахунку параметрів легкоскридних конструкцій для вибухопожежонебезпечних приміщень «ЛСК – методика»	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ протипожежних заходів	червень 2019 – червень 2021	Проект ДСТУ щодо розрахункового методу параметрів легкоскридних конструкцій для вибухопожежонебезпечних приміщень	1686,8 (38)
8.	Обґрунтування вимог щодо оцінки стану пожежної безпеки об'єкта захисту «Оцінка ПБ»	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ нормативно-правового забезпечення	червень 2019 - серпень 2020	Проект ДСТУ «Система управління пожежною безпекою об'єктів захисту. Оцінка стану пожежної безпеки. Загальні положення»	532,7 (12)
9.	Обґрунтування положень посібника з обліку пожег та їх наслідків, що проводиться Державною службою України з надзвичайних ситуацій «Посібник з обліку пожег»	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ досліджень і статистики пожег	квітень 2019 – березень 2020	Аналітичні матеріали про пожежі та їх наслідки в Україні, проект посібника з обліку пожег та їх наслідків	2397,1 (54)

1	2	3	4	5	6	7
10.	Моніторинг системи технічного регулювання щодо засобів цивільного захисту та пожежної безпеки продукції «Технічне регулювання - 2019»	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ технічного регулювання	січень 2019 – грудень 2019	Перелік міжнародних, європейських та національних стандартів щодо засобів цивільного захисту та пожежної безпеки продукції. Пропозиції до Програми робіт з національної стандартизації. Перелік стандартів, відповідність яким надає презумпцію відповідності засобів цивільного захисту вимогам технічних регламентів	4261,4 (96)
11.	Обґрунтування умов і процедури натурних вогневих випробувань теплоізоляційно-оздоблювальних систем зовнішніх стін будинків і споруд на поширення вогню «Фасади – натурні випробування»	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ речовин і матеріалів, сектор метрології, сектор системи якості	липень 2019 – листопад 2020	Проект ДСТУ, що встановлює метод натурних вогневих випробувань збірних систем фасадної теплоізоляції класу А на поширення вогню	3418,0 (77)
12.	Обґрунтування основних положень щодо оцінювання вогнестійкості кабельних проходок через стіни та перекриття «Кабельні проходки – вогнестійкість»	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ електротехнічних виробів, сектор метрології, сектор системи якості	березень 2019 – листопад 2020	Проекти 2-х ДСТУ щодо методів випробувань кабельних проходок на вогнестійкість та визначення сфери розширеного застосування результатів цих випробувань	2263,9 (51)
13.	Аналіз стану і проблем забезпечення техногенної та природної безпеки і розроблення пропозицій щодо їх розв'язання «Аналітичний огляд»	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	НДЦ заходів цивільного заходу; відділ досліджень і статистики пожеж; науково-методичний сектор; редакційно-видавничий відділ	січень 2019 – грудень 2019	Аналітичний огляд стану техногенної та природної безпеки в Україні за 2018 рік та пропозиції щодо постановки нових науково-дослідних робіт	2663,4 (60)

1	2	3	4	5	6	7
14.	Обґрунтування процедури розширеного застосування результатів випробувань покрівель та покрівельних матеріалів зовнішнім вогневим впливом «Випробування покрівель – розширене застосування»	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Науково-методичний сектор; сектор метрології; відділ електротехнічних виробів	лютий 2019 – червень 2020	Проект ДСТУ щодо процедури розширеного застосування результатів випробувань покрівель та покрівельних матеріалів зовнішнім вогневим впливом	1464,9 (33)
15.	Провести дослідження та встановити загальні положення системи управління пожежною безпекою об'єкта «Система управління – ПБ» РК № 0118U003463	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ нормативно-правового забезпечення	січень 2018 - березень 2019	Проект ДСТУ «Система управління пожежною безпекою об'єкта. Загальні положення»	608,9 (12)
16.	Провести дослідження та обґрунтувати вимоги до розрахункового методу визначення мінімальних протипожежних відстаней «ПП відстані» РК № 0118U004739	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ нормативно-правового забезпечення	квітень 2018 - квітень 2020	Проект ДСТУ щодо розрахункового методу визначення мінімальних протипожежних відстаней, експериментальне обладнання	2651,8 (52)
17.	Провести дослідження та удосконалити вимоги до знаків пожежної безпеки та евакуації «Знаки ПБ» РК № 0118U003867	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ технічного регулювання	січень 2018 - лютий 2019	Проекти 4 ДСТУ, що встановлюють вимоги до знаків пожежної безпеки та евакуації	93,8 (2)
18.	Провести дослідження щодо удосконалення методики розрахунку часу евакуації людей з будинків та споруд під час пожежі «Евакуація-методика» РК № 0118U003866	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ протипожежних заходів	січень 2018 - червень 2019	Пропозиції щодо внесення змін до ДСТУ, який встановлює загальні положення пожежної безпеки	2176,1 (46)
19.	Провести дослідження та розробити національний стандарт щодо методів випробувань речовин і матеріалів на пожежну небезпеку «Пожежонебезпека речовин» РК № 0118U003868	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ речовин і матеріалів, сектор метрології, сектор системи якості	січень 2018 - травень 2019	Проект ДСТУ, що встановлює методи визначення показників пожежної небезпеки речовин і матеріалів	1416,2 (30)

1	2	3	4	5	6	7
20.	Провести дослідження ефективності застосування протипожежних водяних завіс для створення перешкоди поширенню пожежі між будинками та в будинках «Димогазопроникність» РК № 0118U004092	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ вогнезахисту та пожежогасіння, сектор метрології	лютий 2018 - грудень 2019	Випробувальне обладнання для визначення показників водяних завіс. Рекомендації щодо застосування протипожежних водяних завіс для перешкоджання проникнення диму, продуктів горіння та теплого потоку	1896,3 (40)
21.	Провести дослідження та науково обґрунтувати вимоги пожежної безпеки до ізольованих проводів та кабелів «ПБ-кабелі» РК № 0117U006512	Департамент запобігання надзвичайним ситуаціям ДСНС	Відділ електротехнічних виробів	вересень 2017 - вересень 2019	Проект ДСТУ, що встановлює вимоги пожежної безпеки до ізольованих проводів та кабелів	668,6 (20)
22.	Розроблення технічного засобу пожежогасіння компресійною піною та дослідження його характеристик «Піна – засіб»	Департамент реагування на надзвичайні ситуації ДСНС	Відділ інноваційних технологій	січень 2019 – грудень 2020	Конструкторська документація на малогабаритний засіб пожежогасіння газонаповненою піною, дослідний зразок малогабаритного технічного засобу та пропозиції щодо його застосування	3018,4 (68)
23.	Провести дослідження існуючої системи реагування на небезпечні події на основі даних статистики пожеж «Статистика - реагування» РК № 0118U004500	Департамент реагування на надзвичайні ситуації ДСНС	Відділ досліджень і статистики пожеж	квітень 2018 - березень 2019	Аналітична довідка щодо організації реагування на надзвичайні події, пропозиції щодо удосконалення системи реагування на небезпечні події в Україні, аналітичні дані про пожежі та їх наслідки в Україні за 2018 рік	853,3 (18)
24.	Провести дослідження щодо визначення технічних рішень для генерування піни високої кратності «Піна високої кратності» РК № 0118U004502	Департамент реагування на надзвичайні ситуації ДСНС	Відділ науково-експериментальних досліджень	лютий 2018 - липень 2019	Рекомендації по застосуванню засобів пожежогасіння для генерування піни високої кратності. Технічні вимоги до засобу генерування піни високої кратності, його функціональний макет	1090,2 (23)

1	2	3	4	5	6	7
25.	Провести дослідження та розробити рекомендації щодо застосування переносних засобів димо- та тепловидалення для підвищення ефективності гасіння пожеж «Засоби димо- та тепловидалення» РК № 0118U004738	Департамент реагування на надзвичайні ситуації ДСНС	Відділ вогнезахисту та пожежогасіння	квітень 2018 - вересень 2019	Рекомендації щодо практичного застосування переносних засобів димо- та тепловидалення. Технічні вимоги до сучасного переносного засобу димо- та тепловидалення, його функціональний макет	1330,1 (30)
26.	Обґрунтування методів випробувань пожежних рукавів «Пожежні рукави – методи випробувань»	Департамент ресурсного забезпечення ДСНС	Відділ вогнезахисту та пожежогасіння, відділ науково-експериментальних досліджень	жовтень 2019 – березень 2021	Проект ДСТУ щодо загальних технічних вимог та методів випробувань рукавів пожежних плоскоскладаних для пожежно-рятувальних автомобілів	1020,9 (23)

III. ІНШІ ЗАХОДИ НАУКОВОЇ І НАУКОВО - ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Наукові конференції і семінари

№ з/п	Тема конференції (семінару)	Наукова установа (заклад вищої освіти), відповідальна (ий) за проведення, адреса, телефон, e-mail	Місце і термін проведення	Кількість учасників	Організації або установи, що є співорганізаторами заходу
1.	Науково-практичний семінар «Тенденції випробувань речовин, матеріалів, будівельних конструкцій, електротехнічних виробів, продукції протипожежного призначення в НДЦ «ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА» у 2018 році. Проблемні питання та пріоритетні напрямки випробувальної діяльності»	УкрНДПЦЗ, м. Київ, вул. Рибальська, 18, тел. 280-18-01, undicz@mns.gov.ua	Пожежно-випробувальний полігон УкрНДПЦЗ, квітень 2019	25	-
2.	Науково-практичний семінар «Наукова діяльність ДСНС України. Стан та перспективи розвитку»	УкрНДПЦЗ, м. Київ, вул. Рибальська, 18, тел. 280-18-01, undicz@mns.gov.ua	УкрНДПЦЗ, травень 2019	30	-
3.	Науково-практичний семінар «Обговорення пропозицій щодо внесення змін до національного стандарту України, який встановлює загальні положення пожежної безпеки»	УкрНДПЦЗ, м. Київ, вул. Рибальська, 18, тел. 280-13-97, undicz@mns.gov.ua	Актова зала УкрНДПЦЗ, червень 2019	25	-
4.	Науково-практична конференція «Технічне регулювання: проблеми та перспективи»	УкрНДПЦЗ, м. Київ, вул. Рибальська, 18, тел. 280-18-01, undicz@mns.gov.ua	УкрНДПЦЗ, жовтень 2019	40	-
5.	Науково-практичний семінар «Обґрунтування вимог до розрахункового методу визначення мінімальних протипожежних відстаней»	УкрНДПЦЗ, м. Київ, вул. Рибальська, 18, тел. 280-13-97, undicz@mns.gov.ua	Актова зала УкрНДПЦЗ, вересень 2019	25	-
6.	Науково-практичний семінар щодо обліку і формування масиву карток обліку пожеж у територіальних органах ДСНС України	УкрНДПЦЗ, м. Київ, вул. Рибальська, 18, тел. 280-13-97, undicz@mns.gov.ua	УкрНДПЦЗ, листопад 2019	30	-

2. Підготовка до видання навчальної та наукової літератури

№ з/п	Назва видання	Автори	Вид видання, заплановані терміни створення	Примітки
1	Аналітичний огляд стану техногенної та природної безпеки в Україні у 2018 році	Творчий колектив УкрНДЦЗ	Аналітичний огляд, червень 2019	
2.	Науковий журнал «Науковий вісник: Цивільний захист та пожежна безпека» № 1, 2019	Наукові працівники інституту	Науковий журнал, червень 2019	
3.	Науковий журнал «Науковий вісник: Цивільний захист та пожежна безпека» № 2, 2019	Наукові працівники інституту	Науковий журнал, грудень 2019	

IV. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Виконання Плану передбачає методичне, правове, фінансове, матеріально-технічне, інформаційне та кадрове забезпечення запланованих заходів.

Правове забезпечення

Наукові дослідження передбачено виконати відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів та нормативних документів, зокрема:

Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність»;

Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII «Про стандартизацію»;

постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.1992 №162 «Про державну реєстрацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій»;

наказ Міністерства внутрішніх справ України від 02.04.2018 № 265 «Про затвердження Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в Державній службі України з надзвичайних ситуацій»;

наказ Міністерства освіти і науки від 27.10.2008 № 977 «Про затвердження Порядку державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій»;

ДСТУ 3008-2015 «інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання»;

ДСТУ 3973-2000 «Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення»;

ДСТУ 3974-2000 «Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання дослідно-конструкторських робіт. Загальні положення»;

ДСТУ ISO/IEC 17025:2006 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій».

Фінансове забезпечення

Фінансове забезпечення здійснюється за рахунок коштів загального фонду. Відповідно до бюджетного запиту УкрНДІЦЗ на 2019 рік для здійснення прикладних досліджень і розробок та науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки необхідні кошти у сумі – 44113,3 тис. грн.

Матеріально-технічне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення в інституті спрямоване на підтримання необхідного рівня проведення наукових досліджень і випробувань. УкрНДПЦЗ має унікальну, єдину в державі науково-дослідну та випробувальну базу, що розміщується на пожежно-випробувальному полігоні в с. Дмитрівка Київської області, якому надано статус об'єкта Національного надбання. На теперішній час науковцями інституту освоєно понад 450 методів випробувань, реалізованих на 122 одиницях випробувального обладнання.

Інформаційне забезпечення

Інформаційне забезпечення інституту є одним з пріоритетних напрямків діяльності. На теперішній час повною мірою використовується наукова бібліотека інституту, інформаційна база даних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, а також нормативно-правових документів в сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки. У структурі інституту функціонує науково-інформаційний відділ, який здійснює інформаційне забезпечення наукових підрозділів інституту, проводить наукові дослідження щодо інформаційного забезпечення ДСНС України.

Інститут виконує функції Секретаріату Технічного комітету зі стандартизації ТК 25 (МПК 274/804) «Пожежна безпека та протипожежна техніка» та акредитований на технічну компетентність у галузі проведення випробувань, у тому числі сертифікаційних, на пожежну безпеку продукції.

Кадрове забезпечення

Науковий потенціал інституту становить понад 100 наукових працівників, серед яких 3 доктори наук та 20 кандидатів наук.

Методичне забезпечення

Інститутом налагоджено творчі зв'язки з 11 установами зарубіжних країн, зокрема, з Республікою Білорусь, Словаччиною, Польщею, Чехією, тощо. Налагоджено зв'язки із рядом організацій та установ, вищими навчальними закладами освіти та органами з сертифікації, установами НАН України, випробувальними центрами.

Заступник начальника інституту

В.В. Коваленко